

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ" период януари – декември 2013г.

През месец юни 2013 година беше проведена регулярна партньорска оценка на ИА БСА за потвърждаване на съответствието с дейността по акредитация с изискванията на Регламент (ЕО) № 765/2008 и ISO 17011. Оценката освен надзор на дейността, включи и оценка за разширяване на обхвата на подписаното Многостранно споразумение за област Верификационни органи, съгласно Регламент (ЕС) № 600/2012. През четвъртото тримесечие на 2013 година са предприети необходимите действия за отстраняване на констатирани несъответствия от партньорската оценка. Предприетите действия са оценени от екипа на ЕА като ефикасни, във връзка с което всички несъответствия са закрити, с изключение на две, независещи от действия и правомощия на ИА БСА.

Поддържане на статута на агенцията като страна по Многостранното споразумение с европейската организация за акредитация (EA-MLA) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие е основна цел на националния орган по акредитация. Многостранното споразумение прави факт признаването на дейността на всички акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието (ООС) във всички области на акредитация, в които EA-MLA действа. Споразумението улеснява свободното движение на продукти и услуги в Европа и останалия свят. То елиминира нуждата доставчиците на стоки и услуги, и самите стоки и услуги да бъдат сертифицирани или изпитвани във всяка държава, в която се пускат на пазара. С други думи, всеки продукт или услуга, който при експортиране се придружава от документ, носещ акредитационния символ на ИА БСА ще бъде приет без да бъде обект на допълнителни изпитвания, контрол или сертификация.

Предстои решение на Съвета за многостранно споразумение на ЕА по резултатите от партньорската оценка. При положително решение, ще бъде потвърдено споразумението за вече съществуващите области, както и ще бъде разширено с признаване на дейността на акредитираните органи по верификация, като съответстваща на изискванията на **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 600/2012 НА КОМИСИЯТА** относно проверката на докладите за емисии на парникови газове и на докладите за тонкилометри и относно акредитация на проверяващи органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 601/2012 на Комисията** относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

На 1 февруари 2013г. успешно приключи преходът към новата версия на БДС EN ISO/IEC 17021 за органите по сертификация на системи за управление. През тази година приключи успешно и преходът към новата версия БДС EN ISO/IEC 14065.

През 2013г. агенцията започна успешно изпълнение на политиките за преход към новите версии на БДС EN ISO/IEC 17020, БДС EN ISO/IEC 17024 и БДС EN ISO 17065, както и на ISO/IEC TS 17021-2, стандарт приложим в областта на акредитация на органи по сертификация на системи за управление.

1. Отчет на основните параметри на бюджета

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е юридическо лице със седалище гр. София, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на икономиката и енергетиката. Ежегодно министърът, в качеството си на първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, утвърждава бюджет на агенцията за осъществяване на акредитация и изпълнение на поставените задачи.

Издръжката на агенцията се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност.

А. Приходи на ИА БСА

Приходите на агенцията основно се формират от постъпления от услуги, свързани с предоставяне на услуги по акредитация. Цените на услугите, предоставяни от ИА БСА са определени в Ценоразпис (BAS QR 8), одобрен от съвета по акредитация и утвърден от изпълнителния директор, съгласно разпоредбите на Закон за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

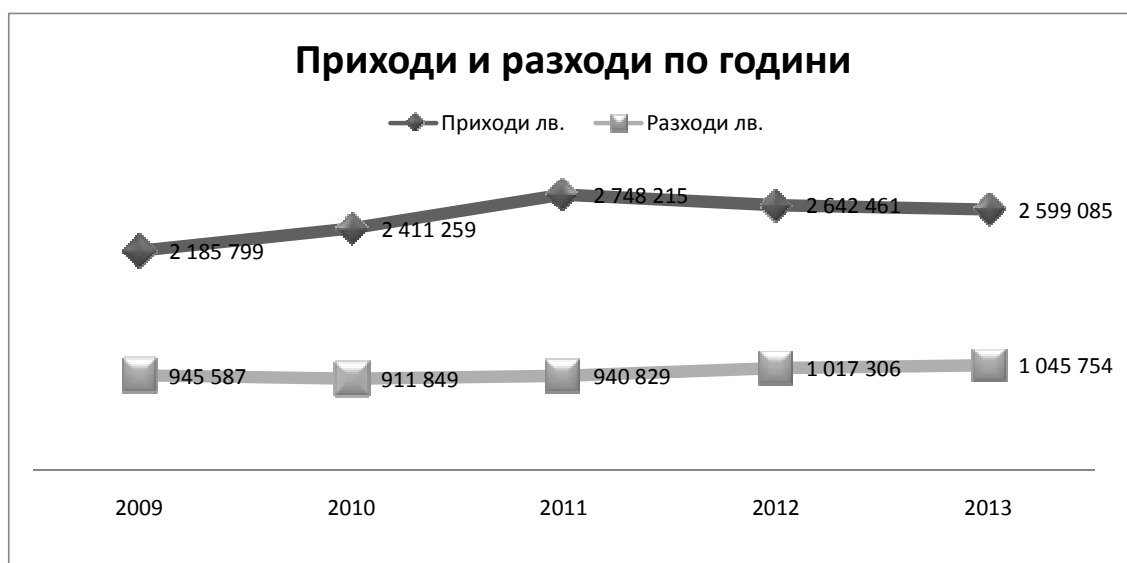
През 2013 година са получени приходи в размер на 2 599 049 лева, което представлява 99,96% изпълнение на плана за приходите в утвърдения бюджет на агенцията за годината (2 600 000 лева). Въпреки, че е налице 99,96% изпълнение на приходната част на бюджета, в сравнение с 2012 г. приходите през 2013г. са по-малко с 43 412. Отчетените в по-малко приходи през 2013г. в сравнение с 2012г. се дължи на финансовата криза и невъзможността на част от акредитираните лица да заплащат таксите своевременно и изцяло, за което са предприети съответните законови действия от страна на ИА БСА по валидността на предоставената акредитация, събиране на необходимите плащания и/или предприемане на разсрочено плащане.

Б. Разходи

Общият размер на извършените разходи по бюджет през 2013 г. е 1 045 754 лева. Същите се разпределят по направления, както следва:

- за заплати и др. възнаграждения на персонала	689 079 лв.
- за осигурителни плащания	146 757 лв.
- за текуща издръжка	172 729 лв.
- за членски внос	27 189 лв.

Графиката по – долу показва движението на финансовите приходи и разходи на агенцията за пет годишен период в рамките на 2009-2013г

Очевидният извод от данните е, че ИА БСА е увеличила приходите си с около 413 250 лв. спрямо 2009г., докато в разходната част се регистрира намаление с през 2010 и 2011 г. и

минимално увеличение през 2012 и 2013 г. И тази година, агенцията продължава да реализира разлика между получените приходи и извършените разходи.

финанси Б.1.Плащания към персонала (за заплати и др. възнаграждения, включително и осигурителни)

Основният дял от разходите (65,89%) е определен от плащания, свързани с персонала (оценители, експерти и служители на Агенцията), предвид естеството на дейност на ИА БСА. От една страна разходите са извършени за заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения и обезщетения, а от друга за възнаграждения на необходимия външен персонал, привлечен на граждански договор за изпълнение на дейности по оценяване на съответствието, провеждани на органи за оценяване на съответствието. За да осъществява основната си дейност, ИА БСА привлича по граждански договори външни експерти в качеството им на водещи оценители, технически оценители или технически експерти, компетентни в различни области на икономиката, в които икономическите оператори заявяват акредитация.

В сравнение с 2012г., разходите свързани с плащанията към персонала за 2013г. са увеличени с 8,91 %. Увеличението се дължи на увеличението на щатната численост на агенцията и заемането на свободните длъжности. Разходите за осигурителни плащания представляват 14,04% от общите разходи на агенцията през 2013г., които са в зависимост от извършените плащания за персонала (щатен и нает).

Б2. Средствата за текуща издръжка

За 2013г. средствата за текуща издръжка включват:

- разходи за осигуряване на най-необходимите материали и консумативи в пряката ежедневна работа на администрацията;
- разходи за външни услуги, електро и топлоенергия, вода, телекомуникационни и телеграфопощенски услуги, поддържане на компютърната техника и други външни услуги;
- разходи за командировки;
- разходи за данъци и такси;
- текущ ремонт на предоставените активи на агенцията;
- разходи за квалификация и преквалификация на персонала.

Разходите за текуща издръжка за 2013г. са по-високи от отчетените за 2012г. с 2 188 лева (с 1,21%). Частично увеличението се дължи на факта, че през 2012г. агенцията е ползвала канцеларски материали, горива, тонери и други консумативи по договори, сключени от МИЕТ за централизираны доставки, на увеличение в цените на заплащаните от ИА БСА услуги/продукти и на извършените разходи за провеждане на партньорска оценка на ИА БСА, за което заплаща оценявания орган за акредитация на основание Ръководство на ЕА „Политика и процедури на ЕА за Многостранното споразумение“ ЕА-2/02.

Като цяло разходите за текуща издръжка, извършени през 2013 година са в рамките на утвърдените средства по параграф 10-00 от бюджета на агенцията.

Б.3. Средства за членски внос в Европейската организация за акредитация (ЕА)

Като пълноправен член на Европейската организация за акредитация агенцията заплаща годишна такса за членски внос, която се изчислява съгласно правила на ЕА за определяне на годишни такси, основаващи се на комбинация от UN коефициент (в зависимост от статута на икономиката на страната, в която оперира Националния орган по акредитация) и категория, определена от броя на областите на акредитация, за които агенцията е страна по Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация (ЕА МЛА). Годишната такса за членски внос за 2013г. е платена през първото шестмесечие на 2013 г. и е в размер на 26 789 лева. Платените средства представляват 2,60% от общия размер на разходите за 2013г., което като абсолютна стойност спрямо останалите разходи по пера е с относително малка тежест, но е изискуем, постоянен разход. През първото полугодие на 2013 година е заплатен годишен членски внос в БИС в размер на 400 лева.

Б.4. Средства за капиталови разходи

През 2013 година няма утвърдени и разходвани средства за капиталови разходи от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“.

2. Преглед на настъпилите през отчетния период промени в организационната структура

Организационната структура, дейността, организацията на работа и съставът на ИА БСА е определена с Устройствения правилник на агенцията. През 2013г. няма настъпили промени в организационната структурата на агенцията.

Съгласно Устройствения правилник за изпълнението на нормативно определените си функции агенцията през 2013г. разполага с 42 щатни служители. Административната структура на ИА БСА включва: изпълнителен директор, заместник изпълнителен директор, главен секретар и две дирекции: „Административно-правно и финансово-стопанско обслужване“ (9 бр.) и „Акредитация на органи за оценяване на съответствието“ (30 бр.).

3. Преглед на изпълнението на политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност“ и на програма 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“

А. Стратегически цели

Като част от структурата на държавната администрация и Национален орган по акредитация за Република България (съгласно Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието (ДВ, бр. 41/2010), ИА БСА е поставила/продължила да изпълнява следните основни стратегически цели:

- Повишаване конкурентоспособността на българската икономика чрез акредитацията на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието.
- Подобряване на бизнес средата.
- Защита на търговско икономическите взаимоотношения на национално и европейско ниво чрез акредитация, гарантираща спазване на националното и европейско законодателство в областта на оценяване на съответствието и надзора на пазара.
- Защита на потребителите и околната среда чрез акредитация на органите за оценяване на съответствието на продукти и услуги;
- Поддържане на членството в ЕА и създаване на условия за членство и в други международни организации (IAF, ILAC и др.).

Конкретните цели, поставени за изпълнение през 2013г. са:

Цел №1: Създаване и поддържане на доверие в техническата компетентност на органи за оценяване на съответствието, намаляване риска за бизнеса и неговите клиенти и международно признаване на издадените сертификати от националния орган по акредитация;

Цел №2: Осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти.

Цел №3: Подобен достъп до услуги по оценяване на съответствието;

Цел №4: Подобряване на националната инфраструктура по качество.

Политиката на ИА БСА продължи в насока към поддържане на високо ниво на компетентност в целия процес на акредитация и към поддържане на полученото доверие в агенцията като служба, която гарантира сертификат за акредитация, признат и достатъчен за цялата територия на ЕС, както и за създаване на предпоставки и условия за извършване на оценяване на ООС в законовата област, съгласно Регламент (ЕО) № 765/2008.

През май 2011г. ИА БСА постигна европейско признание на своята дейност, в резултат на което бе подписано Многостранно споразумение с европейската организация за акредитация (ЕА – MLA) за всички съществуващи към момента области на това споразумение. През 2013г. ръководството и персонала на ИА БСА положи усилия за продължаващо поддържане на споразумението за всички области чрез по-нататъшно подобряване и повишаване на качеството на предоставяната услуга.

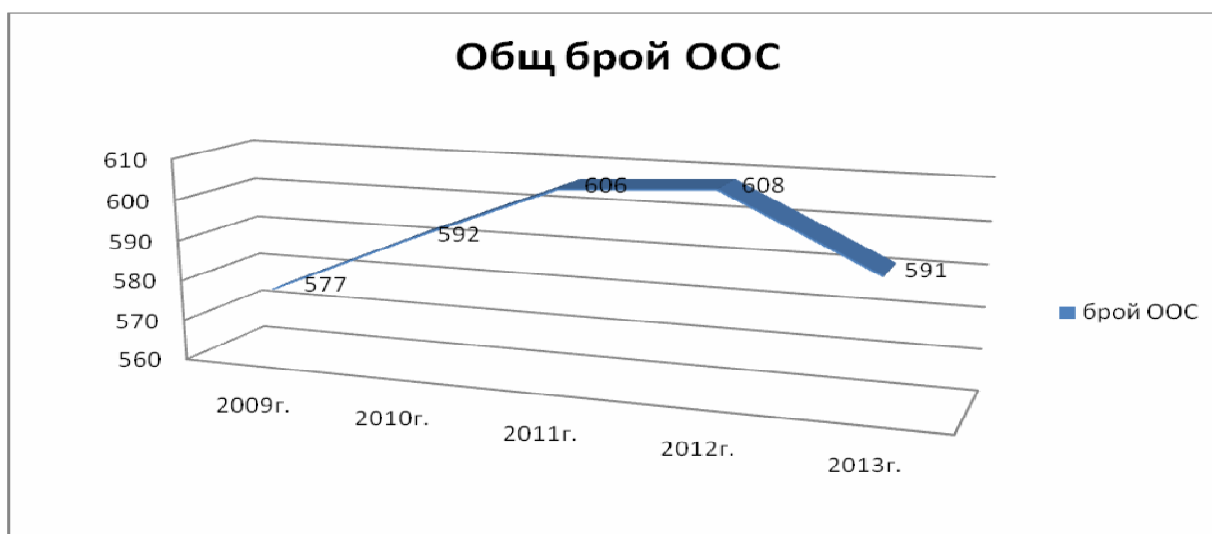
1. Дейности по Акредитация на органи за оценяване на съответствието

1.1. Общ брой акредитирани лица

Към 31.12.2013 г. ИА БСА е акредитирала 591 бр. органи за оценяване на съответствието, разпределени по видове области както следва:

- 232 - лаборатории за изпитване;
- 19 - лаборатории за калибриране;
- 10 - лаборатории за изпитване и калибриране;
- 2 - медицински лаборатории;

- 302 - органи за контрол;
- 12 - органи по сертификация на системи;
- 8 - органи по сертификация на продукти;
- 4 - органи по сертификация на персонал;
- 2 - верификационни органи.

Агенцията отчита намаление в броя на акредитираните ООС със 17 бр. спрямо 2012г. и достигане на нивата от 2010г. Най-съществено е намаляването на броя на акредитираните органи за контрол (с 15 бр.), което до голяма степен се дължи и на завишените критерии в резултат на прилагането на новия стандарт БДС EN ISO/IEC 17020:2012г. Акредитирани са първите медицински лаборатории на територията на Република България. През последните години се наблюдава относителна стабилност в броя на акредитираните от агенцията органи за оценяване на съответствието.

1.2. Процедури за акредитация

1.2.1. Постъпили заявления:

През 2013г. са постъпили общо 218 заявления, от които 50 бр. за първоначална акредитация, 131 бр. за преакредитация/преакредитация с разширяване на обхвата и 25 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация. Отказано е откриването на 2 бр. процедури за първоначална акредитация, 9 бр. процедури/преакредитация с разширяване на обхвата и 5 бр. процедури за разширяване на обхвата, поради неспазване на срока за подаване на документите и дадените указания или поради доброволно оттегляне на заявления от страна на ООС. ИА БСА отчита поддържане на едно относително постоянно ниво на заявленията за акредитация, което вероятно е породено от необходимостта от предоставяне на качествени услуги в обхвата на дейност, подкрепено от постигнатото споразумение за взаимно признаване на предоставяните услуги от акредитираните ООС.

1.2.2. Открити и приключени процедури за акредитация:

Открити са общо 207 процедури за акредитация, от които 53 бр. по заявления за първоначална акредитация, 120 бр. по заявления за преакредитация и 34 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация. Общият брой на откритите през 2013г. процедури е намален с 2,4% спрямо 2012 г., като по-малко са откритите процедури за първоначална акредитация (с 8 бр.), повече са откритите процедури за преакредитация (с 3 бр.), а при разширяване на обхвата – няма промяна.

През 2013г. са приключили общо 175 процедури, от които 43 бр. процедури по първоначална акредитация; 102 бр. процедури по преакредитация и 30 бр. процедури по разширяване обхвата на акредитация.

В сравнение с 2012г. процента на приключените процедури е намален с 6,4%. Намалението е свързано преди всичко с процедурите по преакредитация, които са свързани със срока на предоставената акредитация и валидността на сертификата. Посоченото намаление е спрямо приключилите процедури през 2012г., когато е достигнат пик на проведени и приключили процедури. През 2012г. двойно е нараснал броя на проведените и приключили процедури за преакредитация по заявления постъпили в агенцията в края на 2011 и 2012г. Увеличеното натоварване от преакредитации през

2012г. е резултат от предоставени акредитации през 2007 и 2008г., когато ИА БСА финализира процедури по постъпили заявления през 2006г. – година в която агенцията не извършваше акредитация. Предвид четири годишния период на валидност на сертификата за акредитация се очаква същото или подобно натоварване да възникне в край на 2015 и началото на 2016г.

1.2.3. Издадени сертификати:

През 2013 г. са издадени 369, от които 192 броя сертификати са преиздадени във връзка изменение в нормативната база и стандартни методи, както и във връзка с ограничаване обхвата на акредитацията.

1.2.4. Спрени/отнети/отказани/ограничени в обхвата акредитации:

През отчетния период са спрени 20, отнети са 27, отказани са 17 и са временно ограничени в обхвата 2 акредитации. През отчетния период е налице значително намаление в броя на отказите за акредитация в сравнение с 2012г. (50 бр.), което е резултат на проведените обучения от ИА БСА на органите за оценяване на съответствието.

1.2.5. Трансфер:

През 2013 година е извършен трансфер на 2 броя акредитации, предоставени от Националния орган по акредитация на Холандия (RvA) към акредитация от ИА БСА по силата на Трансграничните политики на EA, ILAC и IAF.

1.3. Поддръжане на акредитация

С цел осигуряване на съответствие с изискванията за акредитация през периода на валидност на издадения сертификат за акредитация, агенцията планира и провежда надзорни оценки на място на акредитираните от нея органи за оценяване на съответствието. През 2013 година са планирани за провеждане 550 броя оценки на място. Проведени са общо 566 оценки, от които 513 офис оценки, 6 извънредни оценки и 47 оценки са за наблюдение на дейността. Оценка за наблюдение на дейността и извънредните оценки са непланирани. Не са проведени 39 бр. от планираните за 2013г. оценки на място. От тях препланирани за 2014г. са 23 броя, а за 14 бр. е отпаднала необходимостта от провеждане, поради постановени отказа от акредитация, въз основа на заявено желание от страна на ООС. Причините за препланиране на част от оценките за провеждане през 2014 година се дължат на:

- Изразено желание от ООС;
- Извънредни обстоятелства, водещи до невъзможност да бъдат извършени от конкретния водещ оценител;
- Специфична област на акредитация и липса на оценител в планирания период на провеждане на оценката;
- Ограничен брой и ангажираност на водещи оценители/технически оценители/експерти в области на експертиза, необходими за провеждане на голям брой оценки на място в еднакъв обхват на акредитация по едно и също време;
- Липса на готовност на ООС за провеждане на оценка на място, във връзка с влизане в сила на нова версия на стандарт БДС EN ISO 17020:2012.

Предвид горепосоченото изпълнението на плана за провеждане на оценките на място през 2013 година е 93,27%.

Дейността по поддръжане на акредитацията на ООС се изразява освен в изпълнение на планираните надзори и в провеждане на извънредни оценки, проверка и оценка на съобщени промени, проверка на жалби и сигнали, съгласно процедурата за разглеждането им и др. подходящи действия за установяване на съответствие на ООС с изискванията към дейността им. Резултатът от действията на агенцията по поддръжане на акредитацията през 2013г. може да се отчете със следните данни:

- Отнети акредитации - 27 бр.
- Спрени акредитации - 20 бр.
- Временно ограничени обхвати на акредитации - 2 бр.
- Преиздадени документи за акредитация - 192 бр.

За поредна година агенцията отчита влияние на икономическата ситуация върху дейността на ООС, някои от които се отказват от акредитация поради влошено финансово състояние. Около 50% от отнетите, спрени и ограничени акредитации през 2013г. се дължат на този факт. Като цяло се наблюдава запазване на предприетите от агенцията действия по спиране и отнемане на акредитациите спрямо 2012г., което се дължи предимно на засилване на качеството на оценяването при предоставяне на акредитация на ООС.

2. Обучения, курсове и семинари и други форуми за популяризиране дейността по акредитация

През 2013 г. ИА БСА е взела участие със свои представители във форуми за популяризиране дейността по акредитация, организирани в различен формат и на различни теми, свързани с актуални процедури за акредитация и добри практики за работа на органи за оценяване на съответствието.

През 2013г. са извършени промени в множество основни правила и документи, регламентиращи дейността по акредитация, което наложи провеждане на допълнителни обучения, семинари и други форми за обучение и популяризиране на нововъведени изисквания.

През 2013 г. от ИА БСА са организирани и съорганизирани, както следва:

✓ обучения за въвлечени в процеса по оценяване на ООС водещи оценители, служители, технически оценители и експерти, членове на ТКА и КА на ИА БСА – общо 15 броя с 427 участника като е запазена наложената практика за системно обучение през годините. Планирането на тези обучения е с цел осигуряване и поддържане на високо ниво на компетентност и унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС.

✓ обучения, насочени към потребители на услуги по акредитация (Органи за оценяване на съответствието) - 3 броя с общо 127 участници. Основната част на проведените през 2013г. обучения са насочени към тълкуване и интерпретация на изискванията на нови версии на стандарти, по които Агенцията извършва оценяване на ООС.

3. Участие на ИА БСА в структурите на международните организации за акредитация – EA, IAF и ILAC:

Като пълноправен член на EA и партньор в процеса на развитие на Европейската акредитация, представители на ИА БСА взеха участие в 18 срещи в рамките на EA.

В изпълнение на ангажиментите на ИА БСА като пълноправен член на EA и правилата за поддържане на многостранно споразумение и представител на агенцията е взел участие в една партньорска оценка на EA на националния орган по акредитация на Босна и Херцеговина (BATA).

През 2013г. е обучен и е издържал успешно изпита още един експерт от ИА БСА за оценител на EA.

4. Резултат от обратна връзка от органи за оценяване на съответствието (получени отлични и добри оценки).

През отчетния период в агенцията са представени 295 бр. Листове за обратна връзка, от които 233 бр. (78,98%) с отлична оценка, 54 бр. (18,31%) с добра оценка, 5 бр. със задоволителна оценка (1,69%) и 2 бр. с незадоволителна оценка (0,68%) по отношение на оценяване на системата за управление на съответните ООС и начина на провеждане на оценката на място от членовете на екипа по оценяване. В 1 от получените листове за обратна връзка няма поставена оценка (0,34%).

За отчитане на дейността на агенцията са заложили целеви стойности на показателите за изпълнение. Целевите стойности за посочени така, че да отразяват пряко изпълнението на дейността на агенцията и да бъдат измерими. Показателите, тяхната целева и отчетена стойност за 2013г. са видни от следната таблица:

Приложение № 5 – Отчет на показателите за изпълнение по програми

ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ПО ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ Програма № 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“ Политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентноспособност“	Целева стойност		
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност
1. Приключили процедури по първоначална акредитация в законоустановения срок	процент	95%	86,05%

ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ПО ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ Програма № 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“ Политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентноспособност“	Целева стойност		
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност
2. Приключили процедури по преакредитация в законоустановения срок	процент	95%	77,45%
3. Приключили процедури по разширяване обхвата на акредитация в законоустановения срок	процент	95%	43,33%
4. Осъществяване на оценки за акредитация, преакредитация, разширяване на обхвата и поддържане на акредитация	брой	282	566
5. Проведени форуми за популяризиране дейността по акредитация, вкл. и за обучения в областта на акредитация	брой	20	19
6. Участия в мероприятия, свързани с членството на ИА БСА	брой	14	18
7. Резултат от обратна връзка от органи за оценяване на съответствието (получени отлични и добри оценки)	процент	83%	97,29%

Коментар по изпълнение на целевите стойности:

В ЗНАООС са регламентирани основните срокове за приключване на процедурите по акредитация, преакредитация и разширяване обхвата на акредитация. В тази връзка от голямо значение както за агенцията, така и за заинтересованите от процеса по акредитация лица е контрола по изпълнението и спазването на законоустановените срокове. Не само предоставянето на услугите по акредитация, но и предоставянето им в срок е от огромно значение за ООС. ИА БСА полага усилия въпреки ограничените финансови и човешки ресурси да изпълнява процедурите в законоустановените срокове със съответното ниво на компетентност и качество, но видно от данните не може да се отчете успех. Поради тази констатация, Агенцията е заложила изпълнение на сроковете като целеви показател за изпълнение на политиката и програмата с оглед строгото следене на изпълнението и стриктното спазване на законоустановените срокове. Стойността на целевия показател е заложен като по-малък от 100%, предвид постоянната липса на достатъчен персонал.

Видно от таблицата агенцията не е постигнала планираните стойности на показатели 1, 2 и 3. Следва да бъде отбелязано, че средното закъснение в изпълнението на сроковете по процедурите за акредитация е с около 15-20 дни след законоустановения срок, което е значително подобрение в сравнение с предходни отчетни периоди. Причините за удължения срок за приключване на процедурите се дължи най-вече на ограничената щатна численост на агенцията спрямо брой действащи акредитирани лица и желаещите за акредитация. Освен това, съществуват и други причини, които затрудняват изпълнението на сроковете, като например:

- липса на технически експерт/оценител в специфични области на акредитация и необходимост от включване в екипа по оценяване чуждестранни такива;
- недостатъчен, изпълняващ едновременно няколко функции персонал;
- текучество на персонала;
- назначаване на нови служители в агенцията, за които е необходимо време и обучение, за да придобият качеството водещ оценител и възможност за провеждане самостоятелно на оценки на място;
- въвеждане на нови издания на стандарти, по които работи агенцията;

- липса на достатъчно финансови средства в първоначално утвърдения бюджет за заплащане на възнаграждения на външни водещи оценители/оценители/експерти, необходими за провеждане на процедурите по акредитация;
- липса на финансови средства от страна на ООС и забавяне на плащането;
- отлагане датата на провеждане на оценките от страна на ООС и други;
- извършване на постоянни проверки от страна на проверяващи органи (Инспекторат на МИЕ, Дирекция „Вътрешен одит“ на МИЕ, Агенция за държавна финансова инспекция), както и провеждане на партньорска оценка от ЕА през месец юни 2013г., което в значителна степен отнема от ресурса на персонала в агенцията.

Въпреки, че целта за извършване на процедури в срок не е постигната напълно е налице е трайно подобрене по отношение на средното време за приключване на процедурите за първоначална акредитация и за разширяване на обхвата на акредитация, а именно:

- при процедурите за първоначална акредитация срокът за изпълнение запазва средната продължителност на процедура за първоначална акредитация, достигната през 2012г. - 12 месеца;
- при процедурите за разширяване обхвата на акредитация, средният срок през 2013г. е 9 месеца спрямо 8 месеца през 2012г.
- при процедурите за преакредитация срокът е съобразен с валидността на сертификата за акредитация, като в единични случаи ИА БСА не е успяла да извърши акредитация до срока на изтичане на сертификата.

ИА БСА полага усилия въпреки ограничените финансови и човешки ресурси да изпълнява процедурите в законоустановените срокове със съответното ниво на компетентност и качество, но изпитва затруднения при извършване на процедурите в законовоурегламентирани срокове.

Показател 4 от таблицата отразява осъществените оценки на място за акредитация, преакредитация, разширяване на обхвата и поддържане на акредитация. Провеждането на оценки на място е съществена част от процедурата по предоставяне и поддържане на акредитация. По тази причина е необходимо ежегодното планиране и отчитане на изпълнението на проведените оценки. Видно от таблицата ИА БСА е преизпълнила значително целевата стойност по показател 4 за 2013 година. Това от една страна се дължи на постъпилите заявления и необходимостта от спазване на законоустановения срок за предоставяне на акредитация и на задължението на агенцията да провежда надзорните оценки на ООС при поддържане на акредитация в четиригодишния срок на валидност на сертификата. От друга страна малкия брой на целевата стойност по показател 4 се дължи на ограничените финансови средства, утвърдени по параграф 02-00 в бюджета на агенцията за 2013 г. Предвид предоставянето на допълнителни средства по параграф 02-00 през месец юли 2013 година, ИА БСА е успяла да проведе необходимия брой надзорни оценки на ООС и оценките на място по постъпили заявления до края на годината.

Показател 5 от таблицата отразява проведените форуми за популяризиране дейността по акредитация, включително и проведените обучения в областта на акредитация. От съществено значение за ИА БСА е поддържането на високо ниво на компетентност на водещите оценители, техническите оценители и експерти, извършване процедурите по акредитация, от една страна, и запознаване на заинтересованите лица (акредитирани ООС и кандидати за акредитация) с процедурите по акредитация, изискванията към ООС, добрите практики и други. Провеждането на тези форуми и обучения допринася за унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС и подобряване на качеството на предоставяните услуги по акредитация. Видно от отчетената стойност по този показател не е изпълнен с 1 брой. Неизпълнението се дължи на спиране от страна на ИА БСА на провеждането на обучения за ООС във връзка с многобройните проверки от страна на проверяващите органи (Инспекторат на МС, АДФИ и др.) и очакване на техните констатации по отношение на законосъобразност и целесъобразност от тези обученията.

Показател 6 от таблицата отразява участието на представители на ИА БСА в срещи, комитети, работни групи и други в рамките на ЕА. В изпълнение на ангажиментите на ИА БСА като пълноправен член на ЕА и правилата за поддържане на многостранно споразумение и представител на агенцията е задължително агенцията да участва в

организираните от Европейската комисията по акредитация мероприятия. Активното участие в срещите с международните структури по акредитация и поддържането на комуникация с техните представители е съществен фактор за пълноценната и компетентна работа на агенцията. През отчетния период представители на ИА БСА се взели участие в 19 мероприятия на ЕА, което отразява преизпълнение на целевата стойност на този показател в рамките на годината. Изпълнението и преизпълнението на този показател е възможно вследствие на сключения договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013г., проект „Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни в областта на акредитацията“, тъй като утвърдените средства по бюджета на агенцията за 2013г. са крайно недостатъчни за това.

Показател 7 от таблицата отразява поставените оценки от ООС за извършената работа и поведение от страна на екипа по оценяване при провеждане на оценки на място. За целта ООС попълват анонимно Листове за обратна връзка и ги представят в деловодството на агенцията. Отчетената целева стойност от 97,29% получени отлични и добри оценки по показател 7 показва едно високо ниво на компетентност, етично и безпристрастно поведение на членовете на екипите по оценяване. Вложените усилия при подбор на персонал, проведени множество обучения и засилен контрол при изпълнение на дейностите по оценяване респективно е довел до подобряване качеството на предоставяната услуга. Но от друга страна следва да се отбележи, че през тази година целевата стойност на получени отлични и добри оценки по този показател е намаляла с 0,68% спрямо 2012г., което вероятно се дължи от една страна на текучеството на персонала и на продължаващото неизпълнение в срок на процедурите по първоначална акредитация, преакредитация и разширение на обхвата на акредитация.

Участие на ИА БСА в Международни проекти:

През 2013 г. ИА БСА продължава да изпълнява дейности като бенифициент по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013г. проект „Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни в областта на акредитацията“. Основните цели на проекта са:

- Усъвършенстване на дейността на ИА БСА и подобряване на достъпа до услугите, предоставяни от агенцията;
- Повишаване на информираността и познаване на дейността по акредитация;
- Принос за създаване на благоприятна бизнес среда, посредством предоставянето на качествени услуги за бизнеса.

През отчетния период ИА БСА сключи договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № А12-11-12/04.02.2013г. по Оперативна програма „Административен капацитет“, проект „Подобряване на ефективността на администрацията на Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“. В изпълнение на проекта се предвижда извършване на функционален анализ на ИА БСА и изследване на работните процеси и предприемане на действия за подобряване на организацията, работните процеси и координацията в рамките на ИА БСА. Основните цели на проекта са:

- Подобряване на ефективността на администрацията на ИА БСА чрез повишаване на организационния капацитет;
- Анализ на състояниянието на структурата на агенцията;
- Предприемане на мерки за оптимизиране на структурата с цел постигане на по-голяма ефективност и ефикасност и избягване на дублиращи се процеси.

Заклучение:

Дейността по акредитация изисква обезпеченост с финансови средства и човешки ресурси. Неосигуряването с необходимия персонал и средства или ненавременното финансиране на агенцията се отразява негативно, както на изпълнението на сроковете, така на качеството на провежданите оценки. През 2013г. е планирано като целева стойност провеждането на 282 оценки, предвид средствата, утвърдени в бюджета на агенцията за годината. След проведени срещи с ръководството на МИЕТ и депозирани докладни записки е извършена корекция на бюджета, като на агенцията са предоставени допълнителни средства за заплащане на възнагражденията на външни водещи оценители и експерти, с което се даде възможност да бъдат изпълнени реално необходимия брой оценки на място за акредитация – 566 бр. Стартирането с първоначално недофинансиране на дейността

пречи на реалното планиране и влияе негативно върху постигане на целевите стойности. Такова финансиране обективира отклоняване на изпълнението в негативен аспект.

Въпреки наличните затруднения през отчетния период се наблюдава повишаване на качеството на предоставяните услуги по акредитация, видно и от регистрирания висок процент на позитивна обратна връзка. Вложените усилия при подбор на персонал, проведени множество обучения и засилен контрол при изпълнение на дейностите по оценяване респективно е довел до подобряване качеството на предоставяната услуга.

ИНЖ. ЕЛЗА ЯНЕВА

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА
АГЕНЦИЯ „БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ“**

*Представен на заседание на съвета по акредитация,
проведено на 05.02.2014г.*